

Goedkeuring van het Verdrag, op 27 oktober 1956 te Luxemburg gesloten, tot wijziging van het op 18 april 1951 te Parijs gesloten Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

Bij brief van 7 juni 1957 deelde de Voorzitter van de Tweede Kamer aan de eerste ondergetekende mede, dat dertig leden der Kamer overeenkomstig artikel 61, lid 3, van de Grondwet de wens hadden te kennen gegeven, dat het Verdrag, op 27 oktober 1956 te Luxemburg gesloten, tot wijziging van het op 18 april 1951 te Parijs gesloten Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal (overgelegd aan de beide Kamers der Staten-Generaal bij brieven van 29 mei 1957, Bijlage *Handelingen I* 1956-1957, nr. 127, en Bijlage *Handelingen II* 1956-1957 — 4693, nr. 1), aan de uitdrukkelijke goedkeuring der Staten-Generaal zou worden onderworpen. Gevolg gevend aan deze wens, hebben de ondergetekenden aan de Koningin in overweging gegeven, het onderhavige wetsontwerp aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal te zenden.

De tekst van de toelichtende nota, welke bij de bovenvermelde brieven van 29 mei 1957 was gevoegd, luidde als volgt:

§ I. Algemeen

Het in de loop van het jaar 1956 tussen de Regeringen van de Franse Republiek en van de Bondsrepubliek Duitsland gevoerd overleg omtrent de z.g. „Saarkwestie” heeft ertoe geleid, dat op 27 oktober 1956 te Luxemburg tussen genoemde Regeringen een verdrag werd gesloten, waarbij een definitieve regeling omtrent de status van de Saar werd bereikt.

Volgens artikel 1 van dit verdrag zal de Saar met ingang van 1 januari 1957 politiek deel uitmaken van de Bondsrepubliek Duitsland. Het verdrag voorziet voorts in een overgangsperiode, welke uiterlijk 31 december 1959 een einde zal nemen en gedurende welke de economische aansluiting van de Saar bij de Bondsrepubliek haar beslag moet krijgen.

Aangezien het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal op een enkel punt met de bijzondere positie van de Saar vóór 1 januari 1957 rekening houdt, is aanpassing van laatstgenoemd verdrag op bedoeld punt, als uitvloeisel van het Frans-Duitse verdrag, noodzakelijk geworden. Op voorstel van de Franse Regering en die van de Bondsrepubliek Duitsland werd daarom eveneens op 27 oktober 1956 te Luxemburg tussen de Staten, welke de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal in het leven riepen, het thans ter goedkeuring overgelegde verdrag gesloten.

Hoewel het Verdrag tot oprichting van de E.G.K.S. in de artikelen 95 en 96 een tweetal speciale wijzigingsprocedures kent, konden deze bepalingen in het onderhavige geval geen toepassing vinden. Immers, artikel 95 voorziet slechts het geval, dat — ter bereiking van een der doelstellingen van de Gemeenschap, zoals deze zijn omschreven in de artikelen 2, 3 en 4, of na afloop der overgangsperiode, wanneer zich onvoorziene moeilijkheden in de wijze van toepassing van het verdrag voordoen, dan wel de gemeenschappelijke markt door wijziging der economische of technische omstandigheden wordt beïnvloed — een aanpassing van de bepalingen met betrekking tot de bevoegdheden van de Hoge Autoriteit noodzakelijk is.

Het behoeft geen betoog, dat de hier voorziene omstandigheden zich in het onderhavige geval niet voordoen. Artikel 96 bevat een regeling, op grond waarvan na afloop van de overgangsperiode alle andere wijzigingen in het verdrag kunnen worden aangebracht. Toepassing van dit artikel was niet mogelijk, omdat de in het verdrag voorziene overgangsperiode nog niet is verstreken. Het was derhalve nodig te handelen over-

eenkomstig de algemeen aanvaarde volkenrechtelijke regel, dat iedere internationale overeenkomst bij nadere overeenkomst tussen alle daarbij betrokken partijen te allen tijde, zo de noodzakelijkheid of de wenselijkheid daarvan is gebleken, kan worden gewijzigd. Ondergetekenden achten de oplossing van de „Saarkwestie”, welke sedert de oorlog de Frans-Duitse betrekkingen vrijwel voortdurend ongunstig heeft beïnvloed, uit Europees oogpunt van zodanig belang, dat zij hun medewerking aan de totstandkoming van het onderhavige verdrag niet hebben willen onthouden.

§ II. De artikelen

Artikel 1. Volgens artikel 21 van het E.G.K.S.-Verdrag vaardigen zowel het Franse Parlement als de Duitse Bondsraad uit hun midden 18 leden af naar de Gemeenschappelijke Vergadering der E.G.K.S. Het laatste lid van dit artikel bepaalt: „De vertegenwoordigers van de bevolking van het Saargebied zijn begrepen in het aantal aan Frankrijk toegewezen afgevaardigden.” Deze bepaling zal thans komen te vervallen.

Artikel 2. Artikel 28 van het E.G.K.S.-Verdrag bevat o.m. een regeling voor de weging van de door de vertegenwoordigers der verschillende Staten in de Bijzondere Raad van Ministers uit te brengen stemmen. Voor de besluitvorming in de Raad is daarin namelijk voorgeschreven, dat onder bepaalde omstandigheden tot de vóórstemmers moeten behoren vertegenwoordigers van één, resp. twee Staten, die elk over ten minste 20 pct. van de totale waarde van de kolen- en staalproductie van de Gemeenschap beschikken.

De aansluiting van de Saar bij de Bondsrepubliek zou tot gevolg kunnen hebben, dat het Franse aandeel in de totale waarde van de kolen- en staalproductie van de Gemeenschap tot iets onder 20 pct. daalt, ten gevolge waarvan Frankrijk niet meer zou profiteren van de in artikel 28 geregelde stemmenweging. Om hieraan tegemoet te komen, bepaalt artikel 2 van het wijzigingsverdrag, dat in artikel 28 van het E.G.K.S.-Verdrag „20%” zal worden vervangen door „1/6”.

Artikel 4. Het Frans-Duitse verdrag inzake de Saar is in werking getreden op 1 januari 1957. Op dat ogenblik was het onderhavige verdrag nog slechts door Frankrijk en de Bondsrepubliek Duitsland bekrachtigd, zodat de in artikel 4 voorziene gelijktijdige inwerkingtreding niet kon plaatsvinden.

Lid 2 van het artikel voorziet in de mogelijkheid, dat de betrokken Regeringen overleg plegen, indien het Frans-Duitse verdrag en het onderhavige verdrag niet gelijktijdig van kracht worden.

Ondergetekenden betreuren intussen de vertraging, die gedeeltelijk ten gevolge van een tussen de betrokken ambtelijke instanties gerezen misverstand is ontstaan bij de behandeling van de in de loop van december 1956 ontvangen officiële tekst van het verdrag en die ertoe heeft geleid, dat het verdrag eerst op 29 mei jl. aan de Staten-Generaal ter goedkeuring werd overgelegd.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
W. DREES.

De Minister van Economische Zaken,
J. ZIJLSTRA.